

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов!

16-шо (3560) №,
2022 ий 22 апрель,
кугарня.

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Сылнымут алмаштышым кушта

Авторын фотожо.

Конкурсышто Марий Эл,
Башкортостан, Татарстан рес-
публиклагыч 215 тунемше ден
студент мастарлыкшым терген.

Россий писатель ушемн Марий Элысе полкаже ончыкылык серызе-влакым куштымаште кугу пашам шукта. Түрлө конкурсым, семинарым, вашлиймашым эр-тара. 15 апрельыште «Сылнымут алмаштыш» республикысе конкурсым иктешленит. Волжский район Кугу Корамас школын 8-ше классыштыже тунемше-влак Настя

Михайлова, Даша Семёнова конкурсышко икымше гана ушненыт да коктынат сенгышыш лектыныт. Настя почеламутым возен, Даша – повестьым. Оля Кузнецова ўмаште эртаралтше конкурсышто сенген. Кужэгер район Токтайбеяк школын 4-ше классыштыже тунемше Юлиана Ибраева конкурсышко рушла возымо паша-влак

дене ушнен да тыгак икымше верым налын.

Эн сай паша-влакым «Эрвий» альманахеш савыктеныт. Ёдыр-влакынат сылнымутыштым тушто лудаш лиеш. Писатель ушем вуйлатыше С.Д.Архипова у савыктыш дене палдарен (снимкыште).

– Книга – мемнан йолташна. Тудым лудде, чапле произведенийым возаш неле. Марла сераи поснак куанле. Тыгодым чонышто шочмо калык, поян шочмо йылме верч кугешнымаш кумыл шочеш, – ойлат Кугу Корамас гыч ёдыр-влак.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

ПОДПИСКЕ

Подпискым
ыштыше-влак коклаште
лотерей модыш эртаралтеш.
Тидлан квитанцийын копияжым
редакцияшке колтыман.

2022 ийын кокымшо пелийжылан
«Ямде лий» газетлан возалташ
вашкыза.

Ак – 385 тенгеат 80 ыр.

Индекс – П4696.

Рекламе.

Марий семлан - Гран-при

Фотом ансамблын архивше гыч налме.

Татарстан Республик Менделеевск олесе Йоча сымктыш школын тунемшыже-влак Озагыште эртаралтше «Татарстан – Республика талантов» республикысе конкурсышто мастарлыкыштым ончыктеныт. «Калейдоскоп» скрипке ансамбль да солист-влак

Карина Кабирова, Анжелина Шамина, Екатерина Сперанская (**снимкыште**) марий семым шоктеныт. Ёдыршамыч 2-шо степенян лауреат лўмым суленыт. Ансамбль Гран-прим сенен налын.

О.Н.ЗАМЯТИНА,
ансамбль вуйлатыше.

Газетым лудса

Мый «Ямде лий» газетым куанен лудам. У номер толмым эре вучем. Ойлымашым лудаш йоратем. Алевтина Богданован «Шочмо кече» ойлымашыже моткоч келшен. Тыгай иктешлымашым ыште-

нам: нигѳм ондалыман огыл; титакан улат гын, протитлаш йодын моштымман.

Йоча-влак, теат «Ямде лий» газетлан подпискым ыштыза.

Аня ИВАНОВА.

Кужэгер, Шўдымарий.

Айдеме йочаж годым шочмо йылме дене лудаш, кутыраш кумылаҥеш гын, ѳмыржѳ мучко тиддеч ок торло, элжым жаплыше лийын кушкеш.

В.АБУКАЕВ-ЭМГАК.

Пеледше тукым танасен

Республикысе марий тўвыра рўдер «Пеледше тукым» республикысе онлайн конкурсым иктешлен. Шкет мурышо-влак коклаште Медведево посѳлкысо 2-шо номеран «Солнышко» йочасад гыч Кристина Епанечникова (**снимкыште**) икымше верыш лектын. Ты йочасадын «Незабудка» групышкыжо коштно икшыве-шамыгын пашаштым «Авамлан пѳлек» танасыште (чылаже – 89 паша) эн сайлан шотленыт. Оршанке район Кугунур селесе «Изи мўкш» йочасадын ньогаже-шамыч ансамбль дене мурымаште ойыртемалтыныт. Куштышо-влак коклаште Медведево посѳлкысо 6-шо номеран «Колокольчик» йочасад гыч ѳдыр-рвезе-влак сенгышыш лектыныт.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Фотом Интернет гыч налме.

Российысе увер

9-11-ше класслаште тунемше-влак **«Всероссийский IT-раунд»** конкурсыш ушнен кертыт. Йодмашым siriuscollege.ru сайтышке **27 июнь марте** колтыман.

6-17 ияш ѳдыр-рвезе-влак, **«Экология – дело каждого»** тўнямбал проектышке ушныза. Эн шуко пашам колтышо да проектышке эн шуко йолташым ѳжшѳ-шамыч «Орленок» всероссийский йоча рўдеришке путѳвкым сенген налын кертыт. Тўрыс увер – экологияделокаждого.рф сайтыште.

Кугу Ачамланде сарыште Сенгымашлан **77 ий** темме лўмеш **«Песни военных лет»** всероссийский онлайн конкурсым увертареныт. Йодмашым да пашам **9 май марте** налыт. Тўрыс увер – soyuz-kultura.com сайтыште.

Марий Элысе увер

Йошкар-Оласе **«Виктория»** йоча музыкальный театр **«Девочка со спичками»** спектакль дене Тўвыра инициативе-влак Президент фондышто сенгышыш лектын. Спектакльын режиссѳр-постановщикше – Анжела Тихонова.

27-31 майыште «Сосновая роща» тунемме да тренировкым эртарыме базыште **«Лўдыкшыдымылык школ»** («Самырык утарыше») тунемше-влакын XIX республикысе да **«Вызов принят – 2022»** регион-влак кокласе танасымашла эртаралтыт.

Школышто тунемше ден студент-влак, почеламутым сылнын лудыда? Тугеже **«Как хорошо на свете без войны»** республикысе конкурсышко ушныза. Rubcolumba.ru сайтышке **28 апрель марте** йодмашым колтыза. Конкурс **12 майыште** эртаралтеш.

Пашалан шўмандат

«Ямде лий» 2022 ий 22 апрель

Школлаште 3-шо чырыкат шенгелан кодо. Йошкар-Оласе 10-шо номеран школышто тунемше-влак ты жапыште технологий урокышто мом ум пален налыныт! Тидын нерген ты предметым туныктышо, педагогике науко кандидат **С.И.КОРОБЕЙНИКОВ** палдара:

– Йоча ужшо, кучен ончен кертше, ыштыме пашаже кумылжым нолтыжӧ манын, технологий урокышто проект дене пашам ыштымым эн пайдалылан шотлем. Тыгодым йоча уверым кычалаш, иктешлымашым ышташ тунемеш. Тўнжӧ – пашалан шў-

мангеш. Адакшым туныктышо, тунемше да ача-ава-влак усталык пашашке иквереш ушнен кертят.

Икшыве, тўналме сомылым

мучаш марте шуктен, ямде арверын пайдале улмыжым шижшаш. Сандене проект пашан темы-

лажым тыгайым ойырымо: у ий кож модыш, 23 февральлан да 8 Мартлан ача-ава-влаклан пӧлек, Сенгымаш кечылан пӧлеклалтше паша-шамыч (**снимкылаште**).

5 - 8 - ше класслаште тунемше рвезе-влакын эн сай пашаштым

иквереш чумырен, технологий классыште тоштерым кельштарыме.

Л.ГРИГОРЬЕВА ямдылен.
С.КОРОБЕЙНИКОВЫН фотожо-влак.

Эре ончылно

Пионер организацилан

100 ий темме лўмеш школышто флешмобым эртаренна. Ме йошкар галстукым кылденна да пилоткым чиенна, весела сем почеш куштенна. Туныктышо-влак **Л.Н.Семенова** ден **А.О.Семеновын** вуйлатымышт почеш весела мероприятий лийын. Мылам келшен. Пионер-влак нерген шуко ум пален налынам. Пионер эре ончылно лийшаш.

Амалия ЗЫКИНА,
Марий Турек, Арбор.

Толын шошо, толын тудо!
Ужарга вашке вет шудо.
Кече шыргыжын онча,
Чылт понарла вел конча.

Артём АНТЮШИН,
1-ше номеран Морко школ.

«Онар тукым» – сенгыше

Школышто эртаралтше йоча книга арням марий сылнымутлан пӧлеклышна. Тудым марий йылмым да литературым туныктышо **Г.С.Тобекова** эртарыш. 7-ше да 8-ше класслаште тунемше-шамыч «Онар тукым» да «Ший онгыр» команде-влак-

лан шелалтна. Конкурс куд тур гыч шогыш. Йодыш-влак онай улыт ыле, 5-ше класс гычак тунеммынам уэш шарналтышна. «Онар тукым» сенгышыш лекте.

Аделина ЛЕУХИНА,
Кужэгер, Конганур.

Шошо каныш

Ме каникул годым ятыр жапым яндар южышто эртаренна. Пўртўс вашталтмым эскеренна. Шошым кечыжат вес семын ончалеш, мардежат шокшынрак пуалеш. Книгамат лудынна, кинонат онченна. Ача-авалан, ковалан сурт сомылкам ышташ полшенна.

Вероника МАМАЕВА, Софья ФЕДОРОВА, Анжилина ЧУЛКОВА,
У Торьял, Кузнеч.

Идалыкын кажне пагытыштыже тунемше-влаклан каникулым пуат. Шошо – эн онай, сылне жап. Тыгодым чыла помыжалтеш. Шудо ужарга, лышташнер-влак нерешталтыт. Ме тиде моторлыкым эскераш куэрыш миенна.

Полина ден Регина ПЕТУХОВАМЫТ.

Уш-акылым пойдаренна

Фотом школ архив гыч налме.

Космонавтике кечын 6-шо классыште тунемше-влак да класс вуйлатышышт **Н.Н.Халитова** мыланна пайрем нерген каласкаленыт (**снимкыште**). Шуко ум пален налынна. 1961 ийыште **Ю.А.Гагарин** сандалыкыш икымше гана чонештен. Тудо 108 минутышто мланде йыр савыренен. Кроссворд да викторине йодыш-влаклан вашмутым кычальнна. Нунылан таум ойлена.

4-ше классыште тунемше-влак.
Одо кундем, Грак,
Марий Возжай.

У кўкшытыш шуаш тыршат

Изи ошкыл – кугу сенгымаш

Шукерте огыл 2-шо «В» классыште тунемше Арина Сатарова «Ачай дене пырля зарядкым ыштена» всероссийский конкурсышто сеньшыш лектын. 3-шо «Б» классыште тунемше-влак «Авайлан спектакль» проектым возенят. Нуно Н.Носовын «Бабушка Дина» ойлымашыже почеш сценкым модын ончыктенят. Сеньшыше радамаш логалын огытыл гынат, кумылышт волен огыл. «Медиашкола РДШ» проектыш ятыр тунемше ушнен. Ончыкыжым нуно школыш-

то газетым лукташ шонат.

С.ШАБАЛИНА.

Фотом школ архив гыч налме.

Йошкар-Ола воктене верланыше Семёновка селасе 21-ше номеран школышто тунемше ўдыр-рвезе-влак тўрлў конкурсышто мастарлыкштым ончыктат. Школьник-влакын россияысе толкынышт тидлан шўкалтышым ышта. Кажне ийын 29 октябрьыште тиде толкын радамаш кумылан-влакым пуртат. Нунылан галстукым да значокым пижыктат (**снимкыште**).

Слётшыш миенна

Школьник-влакын россияысе толкыныштышт чолган пашам ыштыше ўдыр-рвезе-шамычлан Советский посёлкысо Йоча усталык пўртыштў районысо слёт эртаралтын. Тудо Пионерийын шочмыжлан 100 ий теммылан пўлеклалтын. Ургаш лицей гыч визытын миенна. Пионер толкынын ветеранже-влак И.Пьянкова,

Н.Мокосеева, В.Чимаева ожнысо илышышт нерген онайын каласкаленят. Ме символикке, муро, куштымаш, речўвко-влак дене палыме лийынна. Слётшышто у йолташ-шамычым муынна. Вашлиймаш пионер тулотым ылыжтыме дене мучашлалтын.

Юлия УСОВА.

Советский район.

Волонтёр пашалан **Увер**

польшышым пумымо шонымаш дене эртаралтше «Регион добрых дел» всероссийский конкурсын республикысе йыжынжым увертарыме. Проектым возыман да йодмашым mol-dvoretz@dm-mari.ru адрес дене электрон почтыш 6 май марте колтыман. Лекше йодышым 8(8362)38-33-16, 8(8362)34-18-11 телефон номерла дене рашемдаш лиш.

Тўшкаште – вий

Красноволжский школышто тунемше-влак Школьник-влакын россияысе толкынышт радамаш 2016 ийыште ушненят. Директор М.А.Стапеевын да воспитаний паша шотышто алмаштышыже Н.В.Зыкован моштен вуйлатымыштлан кўра РДШ-ын чыла направленийже почеш пашам ыштена. Спортлан да таза илыш-йўлалан кугу тўткышым ойырена. Йоча-влак шахматым, шашкым, волейболым, футболым, дзюдом, ечым, куржталмашым, хоккейым утларак йўратат. Тидлан

нуным физкультурым тункытышо-влак А.А.Смирнов ден Н.И.Избанова да вожатый М.Н.Яковлева кумыландат.

Ик эн йўратыме проектна – «Сила РДШ». Тиде 1-10-шо класслаште тунемше-влаклан воздушно-силовой атлетике дене тагасымаш (**снимкыште**). Эн виан командылан «Сила РДШ» кубокым кучыктат. 2018 ийыште школнан командыже Марий Элысе школ-влак коклаште тыгай кубокым сепен налын. Икманаш, Школьник-влакын россияысе толкынышт кугу пашам шукта. Тўшкаште – вий.

А.АРХИПОВА.

Курыкмарий район.

Шер пырче кидым лывырта

Изинек эмганен кушшо йоча-влак уста кидмастар улыт. Түрлө конкурсыш ушнат, сенгышыш лектыт. Теве тулык да ача-ава деч посна кушшо йоча-влак Морко район Октябрьский школ-интернатыште ятыр кружок пашам ышта. Туныктышо-влак кидым лывырташ, түрлө пашалан кумылангдаш жапым утларак ойырат. Бисероплетений кружокыш рвезе-шамычат куанен коштыт. Тудым Е.П.Манина вўда.

– Бисероплетений дене программьм 11-15 ияш йоча-влак ямдылыме. Эмганен кушшо икшыве-шамы-

чым калык усталык дене палдарем, моторлыкым шижаш туныктем. Ёдыр-рвезе-влакын кидышты лывырга, тўткылыкышты вияжеш, коллективыште пашам ышташ тунемьт, – ойла Елена Петровна.

Илья Вершинин изинек ДЦП чер дене орлана. Кидышым лывырташ бисер дене пидме полша. Тўрлө тўсан тыгыде пырче гыч могай гына арверым огеш ыште. Паша же - влакым Елена Петровна

тўрлө конкурсыш колта. «Сказки со всего мира», «Берегите животных», «Прекрасный мир цветов» тўнямбал конкурслаште, «Осенняя фантазия» всероссийский конкурсышто икымше верым сенен налын.

– Ик арверым ышташ ятыр жап кая, сандене мыланем кажне пашам шерге. Кызыт бисер гыч кидишолым пидам. Тудым йўратыме туныктышемлан пўлеклем, – ойла Илья Вершинин.

Е.ИВАНОВА.

Снимкыште: Илья Вершинин ден Дима Васильев.

Фотом школ архив гыч налме.

«Шўртным» муынам

Ковамын кўшыл клатыштыже тўрлө чия дене сылынн сўрастарыме кум шондык шинча. Тушто мом ара-лат? Тиде йодыш мыйым кажне гана унала мийымекем тургыжландарен. Чонем йўлен, почын ончалмем шуын. Ик кечын Лида ковам деч ончыкташ йодым. Тушто мо гына уке улмаш: кугезе ковамын тошто марий тувыржо, шўргышовыч, тўрлө куэм, юмылуклан сылне тўран шовыч да молат. Эн шергыже – марий тўран шарпан да пеледышан нашмак. Нунын нерген ковам деч йодыштым. Йоча-влак, теат шондыкышко ончалза – шўртным муыда.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран

Морко школ.

Россий Федерацийысе цифровой виянмаш, связь да массовый коммуникаций министерствын окса полшыж дене лукмо.

Марий йўлам жаплена

Снимкыште Параньга район Матародо школын 7-ше классыштыже тунемше Вероника БЕРЕЗИНАМ, Янгетсола гыч Инесса КНЯЗЕВА ден Вадим ГОРДЕЕВЫМ ужыда. Нуно тўвыра пўртыштў эртаралтше кажне гаяк мероприятийышке чолган ушнат. Кугече йўлам палдарыше модышышто куанен модыныт. Российысе калык-влакын тўвыра поянылыкышт идалыклан пўлеклалтше «Мом моштем –

ыштем, кучем. Уныкамлан туныктем» ончырыште марий койышыштым ончыктеныт. Инесса ден Вадим тений веле школыш каят гынат, моткоч артист койышан улыт. Вадим Юлиан изаж дене мураш йўрата. Ме, тўвыра пўрт пашаен-влак, йоча-шамыч изинек шочмо йылмым йўратышт, марий йўлам жаплен кушкышт манын тыршена.

Э.ЗАХАРОВА,
тўвыра пўрт вуйлатыше.

Аватмут шүкшудо гай

– Йоча-влак аватмутым молан кучылтыт?

– Ёдыр-рвезе-шамыч ача-аваштым ончен тунемыт, нунын гай лияш тыршат. Уремышке лекмеке, йолташыштын «вурседылмыштым» колыт. Нине шомак-влакым писын шарнен кодыт да кучылташ тўналыт. Тыге шке векушты савырынешт. Ача-ава шуко жапым пашаште эртарат але когынышты коклаште умылыдымаш озалана гын, кугыен-влак икшывыштлан кугу тўткышым огыт ойыро. Тыгай годым йоча аватмут дене кутыраш але шкем удан кучаш тўналын кертеш. Ача-ава лач тыгодым «ылыжит»: вурсаш, йодышташ, тўрлў нерген мутланаш таранат. Ёдыр-рвезе-влак кугурак класслаште шке танашышт-шамыч деч ынешт ойыртегалт. Нуным пагалышт да кылым кучышт манын, йолташышт дене тўрлияш шонен, аватмутым кучылташ тўналыт. Адакшым кызыт книга, газетым, журналым шагал лудыт. Мут шапашышт поян огыт. Тыге ойлончысо шомаклам аватмутла дене ушкалат.

– Икшывым аватмут деч кузе утараиш?

– Тиде ийгот деч шога. Кок-ныл ияш годымак нўога аватмут дене мутлана гын, тудым вурсымо, «Тыге сай огыт» манын умылтарыме огеш полшо. Ача-авалан вес йоча ўмбаке ончыктен ойлыман: «Ой, ончо, тиде рвезе кузе вурседылеш. Ах, аважым вожылмашке пурта!» Тиде ийготышто икшыве-влак вес енын койыш-шоктышыжым ончен, ача-аван шомакыштым шотыш налыт.

Ныл-вич ияш йоча дене утларак мутланыман. «Уда шомакым сай ег огеш кучылт, «четлыкыште» шинчыше, кочывўдым подылшо веле тыге ойла. Шўкшудо гай шомакетлан вес ег нелеш налеш. Тыйым перат гын, шортат вет? Шомакетат вес еным шортарен

кертеш», – м а н ы н умылтараш лиеш.

Куд-индеш ияш-влак шкеныштым кугыенла кучаш тыршат. Тидым ончыкташ йочалан вес йўным темлыман: «Кевытыште мом налеш кўлеш, айда кагазыш радам дене возена. Коватын шочмо кечыже лишемеш. Могай пўлекым ямдылена?» Тыгай пример-влак ятыр улыт. Чон почын кутырашат мондыман огыт. Тылеч посна соцкыллаште йочан кў дене мутланымыжым, тушто мо нерген лудмыжым эскерыман.

Кугурак ийготан-влак дене поснак тўткў лийман. Келшыше йўным, шомакым эплын кычалман. Нунын дене ятыр жап пырля лияш тыршыман, кутырыман, сай фильмым ончыман. Ёдыр-рвезе-влакым кумирышт, йўратыме пашашт ваштареш лийман огыт. Аватмутым мўнгыштў кучылтыт гын, йўкым кугемдыде, тыге каласыман: «Тыланет келшен огыт? Тый сыренат? Тидым вес шомак дене каласаш лиеш. Тыгай мут пылышым пўчкеш».

Школ кудывече, модмо вер воктеч эртен кайыме годым ёдыр-рвезе-влакын кутырымаштышт аватмутым чўккыдын колаш лиеш. Эсогыл ик ойлончышто икмынярым кучылтыт. Тидын шотышто Калыклан психологий ден педагогике да социал польшым пуышо «Доверие» республикысе рўдерын психолог-педагогшо Т.СОЛОВЬЁВА (снимкыште) дене кутырышна.

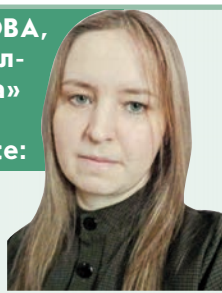

В.В.АЛЕКСЕЕВА,
Советский район
Кодам школышто
директорын
воспитаний
паша шотышто
алмаштышыже:

– Мыйын шонымаште, кызыт кажне ег аватмутым колеш: я уремыште, я мўнгыштў, я вес верыште. Чаманен каласаш логалеш, школыштат тыгай шомак-влак шоктат. Тыгай годым нунын деч аватмутым кучылтмо амалым рашемдем. Тылеч вара увер але класс шагартым эртарем. Южо икшыве шомакын мом ончыктымыжым палыде кучылтеш улмаш. Тиде еш дечат шога.

– Икшы-вем-влак деч тыгай шомакым ни-гунам колын омыл. Йоча-садыште да уремыште уда мут-шамыч юзгунам шоктат. Мыйын шонымаште, чылажат еш гыч тўналеш. Ме аватмутым огына кучылт. Ача-ава йочалан пример лийшаш улыт, шонем. Икшывылан кугурак тўткышым ойырыман. Уда тўшкашке ынже логалманын шекланыман.

С.Ю.АНТОНОВА,
Шернур посёл-
кысо «Сказка»
йочасадын
воспитательже:

Лаштыкым Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Никита ЦЫГАНОВЫН
пашаже.

Волжский, Пөтьял.

Электротулым аныклыза

Викторине

1. Могай лампычке эн кужун пашам ышта?
А) Светодиодный.
Б) Люминесцентный.
В) Накаливаниян лампе.
2. Электротул ик шагатыште мынар километрым эрта?
А) 100 километр.
Б) 900 километр.
В) 300 тўжем километр.

24 апрель — Кугече.

Итгыш шудымовлаклан Морко посёлкысо социал реабилитаций рүдерын воспитанникше-шамыч волгыдо Кугече пайрем вашеш «Великая пасха» поделке ончерым эртареныт. Түрлө материалым кучылтын, үдыр-рвезе-влак мераным, чывигым, кугече муным, мотор пеледышым ямдыленыт (сним-

Волгыдо пайрем вашеш

кыште). Нуно пашаштым шүм-чон йүлен, уло мошты-машыштым пөлеклен ыштеныт. Кажныже тыршен. Тўнжө – пырля лийыныт.

Н.В.НИКИТИНА.
Фотом рүдерын архивше гыч налме.

Синквейн

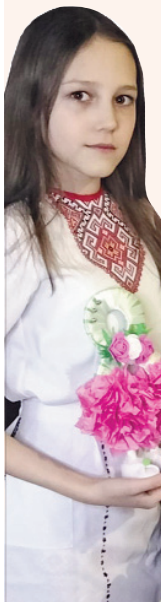
Кугече
Волгыдо, вучымо.
Куандара, ўшандара, туныкта.
Порылык нерген шонаш тарата.
Пайрем.
Таня КУВШИНОВА.
Волжский, Сотнур.

Кугече эр мардежан – кеҗежат мардежан, тымык гын, кеҗежат тымыкак лиеш.
Калык пале.

Кидпашалан мастер

Марий Купто школын 5-ше классыштыже тунемше Софья Депресова (снимкыште) – кидпашалан мастер үдыр. Усталыкшым тўвыра пөрт пеленысе кружокышто вянда, тыгак Интернет полшымо дене у сомыллан тунемеш. Кеч-могай пайрем годым туныктышо ден йолташыже-влакым пөлекше дене куандара. Софьян кидпаша ончержым школышто эртарыме. Уста үдыр районысо танасымашлашке ушна да сенгышыш лектеш. Ме мастер кидан тунемшына дене кугешнена.

Т.А.ТИХОНОВА.
Марий Турек район.

Фотом еш архив гыч налме.

М. ШКЕТАН ЛҮМЕШ МАРИЙ КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР ВҮДШОР АПРЕЛЬ
В.Красногоров

26 **Үдыр танлан сай пелаш** 16+
18:00 комедий

27 **Эх, кушто үдырым муаш?** 16+
18:00 комедий
А.Попов

28 **ОРҮЕН МЕЛНА** 12+
18:00 комедий
Рекламе.
А.Волков

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.
https://vk.com/yamde_lii
<https://ok.ru/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Кугарня» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.
Газетым редакцияштыге погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем,112.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

0+ Печатьш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00
Авторын да редакциянын шонымышт түрлө лийын кертят. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыне почеш.
Редакциянын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пөрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

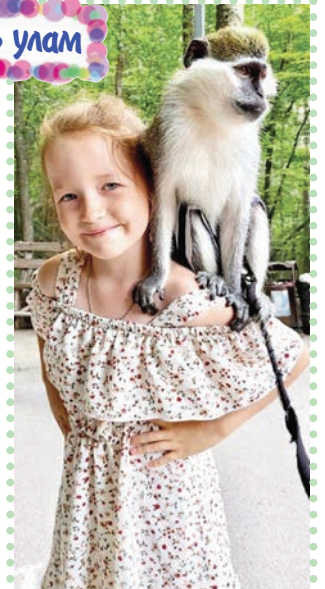
Галина
ТРОФИМОВА.
Морко посёлко.

София
САЛИКАЕВА.
Озан ола.

Ариадна МАМАЕВА.
Шернур посёлко.

Александра
МЕЗИНА.
Параньга, Изи
Пумарий починга.

26 апрель — Марий талешке кече.

- ➔ Чын лүмжө — Аказ Тугаев.
- ➔ Тынеш пурышо улмаш.
- ➔ Курык коклаште кугу полкым вуйлатен.
- ➔ Тудын нерген кок легенде уло.
- ➔ Руш кугыжа тудлан ший коркам, имньым, өртньорым, кердым пөлеклен.

Кроссворд

Ожнысо
төра-влакын
чаплұмышт

Шола гыч
пурлашке:

2. Рушлаже «сотник» лиеш.
3. Йозакым погышо.
4. Витле сарзым вуйлатыше.
6. «Кугыжа» чаплұм дене итак.
8. Рушлаже «правитель» лиеш.
9. «Багатур» чаплұм гыч лектын.

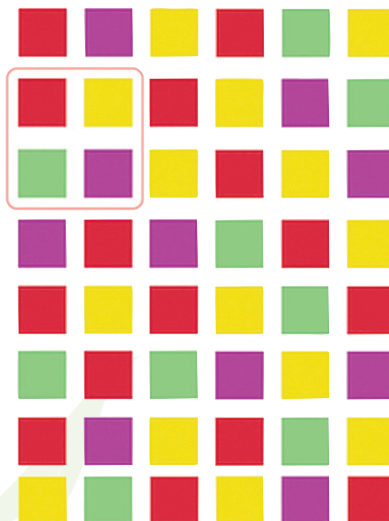
Кўшыч ўлыкө: 1. Лужа-влакын вуйлатышышт.

5. Рушлаже «тархан» лиеш.

7. Рушлаже — «вождь, князь», марлаже — ...

8. В.СМИРНОВ ямдылен.

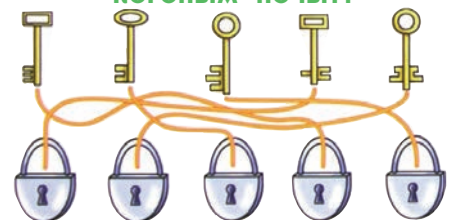
Сўретыште ныл кубикым ойырымо. Моло кубик-влак коклаште тыгайымак муза.

Шотлыза:

Сравоч-влак кудо көгöным почыт?

Чиялыза.

Интернетысе сўрет-влакым кучылтмо.